

2015 -01- 08

Nr. S-113

NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖS DEPARTAMENTAS

Biudžetinė įstaiga, Šv. Stepono g. 27, 01312 Vilnius, tel. 8 7066 80 60,
faks. 8 7066 80 95, el. p.: ntakd@ntakd.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302610311

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo
ministerijai

2015-01-07

Nr. S-(4.3-8)-048

DĖL DRAUDIMO MOKYKLOJE IR JOS TERITORIJOJE VARTOTI, TURĖTI AR KITAIP PERDUOTI ENERGINIUS GĖRIMUS ĮTRAUKIMO Į MOKYKLŲ VIDAUS TVARKOS DOKUMENTUS BEI MOKYMO SUTARTIS

Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas (toliau – Departamentas), atsižvelgdamas į Lietuvoje nuo 2014 m. lapkričio 1 d. įsigaliojusį draudimą jaunesniems kaip 18 metų asmenims parduoti, nupirkti ar kitaip perduoti energinius gėrimus, siūlo rekomenduoti mokykloms į mokyklos vidaus tvarkos dokumentus bei mokymo sutartis įtraukti draudimą vartoti energinius gėrimus bei jų turėti ar kitaip perduoti mokykloje ir jos teritorijoje. Tikslinga būtų informuoti ir mokinių tėvus apie energinių gėrimų vartojimo keliamą pavojų vaikų sveikatai.

Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 2 straipsnio 20 punkte apibrėžta, kad energinis gėrimas – tai nealkoholinis gėrimas, kuriame yra daugiau kaip 150 mg/l kofeino, nesvarbu, iš kokio šaltinio, arba kuriame yra daugiau kaip 150 mg/l kofeino ir vienos ar kelių kitų centrinę nervų sistemą stimuliuojančių medžiagų (gliukurono laktono, inozitolio, guaranino, ginsenozidų, ginkmedžių ekstrakto, taurino ar kt.).

Energiniai gėrimai yra pavojingi dėl didelės kofeino, kuris yra psichoaktyvioji medžiaga, koncentracijos. Suvartotas per didelis kofeino kiekis gali neigiamai atsiliiepti sveikatai. Vartojant kofeiną pastoviai ir didesniais kiekiais gali išsivystyti priklausomybė, o nutraukus jo vartojimą – pasireikšti abstinencijos simptomai. Kofeino poveikiui jautresni vaikai, vyresnio amžiaus asmenys, moterys (ypač nėščiosios), sergantieji širdies ir kraujagyslių ligomis. Suaugusiems pavojinga iš karto suvartoti daugiau nei 200–500 mg kofeino, o vaikams – daugiau nei 75 mg.

Energinuose gėrimuose nemažai ne tik kofeino, bet ir kitų, tonizuojamuoju poveikiu pasižyminčių sudedamųjų dalių (pvz., taurino, B grupės vitaminų, gvaraninių paulinijų, kampuotųjų pupenių ar ženšenio ekstrakto ir kt.), kurių kiekiai gali smarkiai viršyti rekomenduojamą dienos normą. Energinuose gėrimuose esančios stimuliuojančios medžiagos gali ne tik padidinti ir taip didesnį vaikų bei paauglių aktyvumą, bet ir sukelti agresiją ar net smurto protrūkius.

JAV apsinuodijimų kontrolės centrų asociacijos duomenimis, šioje šalyje nuo 2010 m. spalio iki 2013 m. rugsėjo mėnesio buvo užfiksuoti 5156 apsinuodijimo energiniais gėrimais atvejai. Net 40 proc. apsinuodijusiųjų energiniais gėrimais buvo vaikai iki 6 m. amžiaus. Dalis energiniais gėrimais apsinuodijusių vaikų patyrė rimtus širdies ir nervų sistemos sutrikimus.

Ypač pavojinga maišyti energinius gėrimus su alkoholiu, nes alkoholis nervų sistemos veiklą slopina, o kofeinas – stimuliuoja. Tokiais pavojingais mišiniais galima labai stipriai apsinuodyti, jie labai kenkia širdžiai, sutrikdo miegą. Be to, energinių gėrimų nereikėtų maišyti su kitais kofeino turinčiais gėrimais (pvz., kava, arbata).

2014-2015 m. Departamentas parengė ir savo interneto svetainėje patalpino informaciją visuomenei apie energinius gėrimus „Nuo 2014-11-01 energiniai gėrimai nepilnamečiams yra

draudžiami“ (2014-11-19 pranešimas spaudai: <http://ntakd.lt/index.php/naujienos/pranesimai-spaudai/1387-nuo-2014-11-01-energiniai-gerimai-nepilnameciams-yra-draudziami>), informaciją jaunimui apie kofeino poveikį sveikatai (http://ntakd.lt/files/informacine_medzega/Kofeinas.pdf) bei parengė ir išleido lipdukus dėl draudimo vartoti, turėti ar kitaip perduoti energinius gėrimus mokykloje ir jos teritorijoje. Šiuos lipdukus rekomenduojama naudoti mokykloms, kurios į mokyklos vidaus tvarkos dokumentus / taisykles bei mokymo sutartis yra įtraukusios minėtą draudimą. Mokyklos, pageidaujanti gauti lipdukus, turėtų kreiptis į Departamentą. Maloniai prašome informuoti mokyklas ir mokytojus apie šią informaciją bei rekomenduoti mokytojams pasidalinti šia informacija su mokinių tėvais per informacinę sistemą „Tavo mokykla“ („Tamo“) skiltyje „Pranešimai“.

PRIDEDAMA:

1. Lipduko pavyzdys, 1 lapas.
2. Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento 2014-11-19 pranešimas spaudai, 1 lapas.
3. Informacija jaunimui apie kofeino poveikį sveikatai, 2 lapai.

Direktorius

Zenius Martinkus

Originalas nebus siunčiamas

Rūta Gedminienė, 8 7066 31 96, ruta.gedminiene@ntakd.lt